

RETTELSESBLAD

Erstatter betænkningen dateret 15. november 2019

(I den tidligere betænkning fremgik det ikke, at et enigt udvalg fandt det beklageligt, at ansøgningsmulighederne ikke blev udnyttet fuldt ud. Dette er korrigeret i nærværende rettelsesblad).

BETÆNKNING

Afgivet af Anlægsudvalget

vedrørende

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2019 om ændring af inatsisartutlov om boligfinansiering.

(Lån og tilskud til istandsættelse, forbedring og udvidelse af boligstøttehuse)

Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit, næstformand

Medlem af Inatsisartut Nikkulaat Jeremiassen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraterne

Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Partii Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen 3. oktober 2019 under EM2019 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Lovforslaget er en del af boligreformen, hvori Naalakkersuisut lægger op til at boligfinansiering overgår til kommunerne pr. 1. januar, 2020. I lovforslaget indsættes nye bestemmelser om tilskud til boliger med bestående boligstøttelån og til boliger, hvor der har været boligstøttelån med de nuværende ejere som låntagere. Tilskuddet vil maksimalt beløbe sig til 150.000 kr, såfremt tilskudsansøger har haft en skattepligtig årlig husstandsindkomst under 180.000 kr.

Endvidere er der i forslaget indsat ny regel om at, der ikke kan ydes tilskud til istandsættelse af boliger på steder, hvor bank- eller realkreditlån med pant i boligen kan opnås.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslag til inatsisartutlov om boligstøttelån, hvori Grønlands Selvtyres lovgrundlag for at yde tilskud til renovering, udvidelse og forbedringer til boliger med bestående boligstøttelån og boliger hvor der har været boligstøttelån med de nuværende ejere som låntagere.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Det fremgik af 1. behandlingen fra Naalakkersuisoq for Bolig og Infrastruktur, at der i 2017 var afsat 10.000.000 kr til hovedkonto 87.72.23, Boligstøtte, istandsættelsestilskud. Af disse blev omtrent 9.000.000 kr anvendt. I 2018 var der ligeledes afsat 10.000.000 til hovedkontoen, hvor omtrent 1.000.000 kr blev anvendt. Naalakkersuisut for Bolig og Infrastruktur bemærkede, at der generelt mangler oplysning omkring muligheden for at ansøge. Udvalget finder det beklageligt at alle midlerne ikke anvendes. Udvalget er af den opfattelse, at idet opgaven og hjemmelsgrundlaget overføres til kommunerne kommer låne- og tilskudsmulighederne nærmere borgerne. Ligeledes kommer sagsbehandlingen også nærmere de forhold sagerne vedrører. Hvordan man kan tilsikre større oplysning omkring ansøgningsmulighederne må være kommunernes ansvar. Udvalget udtrykker dog bekymring ved, at kommunerne ikke er forpligtet til, at benytte midler til boligfinansiering, hvilket kan have indvirkning på en eventuel oplysningsindsats om ansøgningsmulighederne.

Høringssvar

De afgivne høringssvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab. Udvalget kan dog konstatere, at høringsmaterialet ikke er vedlagt i både en grønlandsk- og dansksproget udgave. Udvalget skal påminde Naalakkersuisut om, at høringssvarene jf. formkravene fastsat af Inatsisartuts Formandskab skal forelægges på både dansk og grønlandsk og vedlægges lovforslag, der indleveres til behandling i Inatsisartut.

Udvalget finder det væsentligt at understrege i betænkningen, at der i høringssvarene ikke har været udtrykt bekymring i forhold til overtagelse af ansvaret for boligfinansiering fra kommunernes side. Af denne grund må udvalget antage, at kommunerne er rustet til at løfte opgaven.

Ligeledes finder udvalget det værd at bemærke, at Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet forholder sig skeptisk over for bestemmelser, hvori kommunerne ikke forpligtes i anvendelsen af midlerne. Derved kan kommunerne kan vælge at bruge midler andetsteds.

Udvalget skal i den forbindelse opfordre kommunerne til at oplyse om muligheden for at søge tilskud, således midlerne anvendes i overensstemmelse med formålet.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget ønsker indledningsvist at udtrykke sin tilslutning til nærværende forslag til Inatsisartutlov og intentionen med, at samle boligfinansieringsmulighederne for landets borgere, der ikke kan opnå bank- eller realkreditlån. Ved at flytte tilskudsmuligheden til kommunerne sikres det, at sagsbehandlingen kommer nærmere borgeren og de behandlede forhold.

Indledningsvist finder udvalget tilskudsniveauet passende, både hvad angår tilskudsbeløbet på maksimalt 150.000 kr. Dette gælder grænsedragningen for mulige ansøgere, der fortsat fastsættes til en skattepligtig årlig husstandsindkomst på under 180.000 kr. Herved sikres, at lavindkomstgrupper sikres muligheden for at optage tilskud.

Udvalget finder det svært at estimere antallet af potentielle tilskudsansøgere.

Med udgangspunkt i Grønlands Statistiks baggrundstal fra 2016 'Indkomst, forbrug og priser' finder udvalget belæg for den aktuelle grænsedragningen som værende passende. Heraf fremgår det, at der i 2015 var 25.136 borgere, som havde en skattepligtig årlig indkomst på op mod 200.000 kr. Ligeledes var en gennemsnitlig årlig personlig bruttoindkomst i grønlandske byer og bygder i 2015 ofte var at finde i niveauet omkring 100.000 - 200.000 kr. Såfremt grænsen på 180.000 kr forøges må det følge, at man mulighederne begrænses for de ansøgende borgere, der befinder sig under 180.000 kr. Disse bringes i konkurrence med medborgere, som er økonomisk bedre stillet.

Sammenfattende må udvalget henvise til førstebehandlingen af forslaget, hvor Naalakkersuisoq for Bolig og Infrastruktur oplyste, at midlerne til tilskudssøgning i overvejende grad lå ubenyttede hen. Herved udnyttes ansøgningsmulighederne antageligvis ikke fuldt ud, hvilket udvalget finder beklageligt.

Slutteligt skal det noteres, at udvalget er af den opfattelse, at kommunerne gives relativt bred bemyndigelse i vurderingen af ansøgningerne. Det fremgår, af § 24 b, stk. 3, at kommunerne skal tage hensyn til omfanget af renoveringen, renoveringens størrelse i forhold til ansøgers formueforhold og evne til selv at forestå arbejdet samt boligens alder og markedsværdi. Hvorledes afvejningen af disse hensyn skal udmøntes er op til kommunerne. Bemyndigelsen kan dog indskrænkes via § 24 b, stk. 4, hvori Naalakkersuisut forbeholder sig retten til, at fastsætte regler om tilskud til istandsættelse, forbedring eller udvidelse af en bolig og herunder om administration, udbetaling og tilskudsberettigede arbejder. Udvalget opfordrer

Naalakkersuisut til hurtigst muligt at fastsætte regler for at sikre en ensartet sagsbehandling i kommunerne.

Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering er beskrevet under forslagets almindelige bemærkninger. Det er her anført, at hovedkonto 87.72.23, Boligstøtte, istandsættelsestilskud i overslagsårene 2020-2022 overføres til kommunerne. Fordeling mellem kommunerne indgår i forhandlingerne om Grønlands Selvstyres bloktilskud til kommunerne.

Udvalget ønsker slutteligt at udtrykke sin bekymring ved, at der fra Naalakkersuisuts side ikke er udtrykt, hvorledes finansieringen til boligstøtteområdet sikres udover 2022. Herved risikerer kommunerne, at pådrage sig øgede udgifter. Udvalget skal derfor anmode Naalakkersuisut om at oplyse om sine forventninger hertil.

Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller lovforslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Anders Olsen
Formand

Aqqaluaq B. Egede
Næstformand

Nikkulaat Jeremiassen

Justus Hansen

Pele Broberg